

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

Decisiones Miscellanæ

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio CXXXVI. Argumentum. Quid sit Superbia? Quotuplex? Quot ejus filiæ? Quot mala pariat? Quibus remediis curetur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94626](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94626)

demonstrant P. P. Stadera, & Simon à S. Paulo locis supra cit. S. Franc. de Sales in *Philot. part. 4. à cap. 10. & segg.* & Ludov. à Ponte *Guid. Spirit. part. 2. tract. 3. §. 2.*

Hunc Amorem proprium, seu Philautiam
11 invadere, & inficere etiam corda Religiosorum austerioris Vitæ testantur Revelationes S. Birgittæ, in quibus *lib. 4. cap. 17.* hæc habentur: *Sunt multi, qui temporalia relinquunt, eo fine, ut adversitatibus careant, & nihil eis deit ad utilitatem, & voluptatem; quorum rota (idest intentio,) non est bene ductilis, & versatilis: Hi, cum pungit paupertas, desiderant sufficientiam; cum gravat adversitas, requirunt prospera; cum tentat eos directio, murmurant de dispositione Divina, & affectant honores; cum præcipiuntur contraria, querunt proprias libertates. O quanti, & quanti tales sunt!*

DECISIO CXXXVI.

A R G U M E N T U M.

Quid sit Superbia; Quotuplex? Quot ejus filia? Quot mala pariat? Quibus remediis curetur?

S U M M A R I U M.

1. Superbia quid sit? Et unde dicta?
2. Quotuplex?
3. Leena egrediens è mari visa à Daniele, quid esset?
4. Superbia spiritualis alia interior, alia exterior.
5. Superbia filia decem. Et quæ?
6. Superbia effectus Hæresis, & Apostasia.
7. Remedia contra Superbiam.
8. Autores legendi contra vitium Superbie.
9. Superbiae Luciferi quale fuerit obiectum?

1 PLurimæ fuerunt notatæ definitiones; quarum præcipua secundum D. Thomam 2. 2. *quest. 162. art. 1. & 2.* Quod sit inordinatus appetitus propriæ excellentiæ supra mensuram, & regulam à Deo sibi præfixam. Et dicitur Superbia ab eo, & super, quia superbi volunt ire super se, idest super id, quod non habent, vel quod à se non habent. *Isidor. de Etymol. & Cardin. Tolet. lib. 8. cap. 3. in fine.*

Duplex est Superbia. Una Mundana, per
2 quam quis inordinatè appetit dignitates seculi, appellatur superbia vitæ. *Altera Spiritualis*, qua homo indebito modo, seu non recto fine affectat sanctitatem. P. Ludovic. à Ponte in *Guid. Spirit. part. 2. tract. 4. cap. 5.* ubi ex SS. Aug. Greg. Thoma, & ex Cassiano notat, belluam,
3 quam vidit Daniel egredientem à mari in forma Leænæ cum alis Aquilinis *Dan. 7. 4.* fuisse symbolum mundanæ, & spiritualis superbiæ. Hæc autem superbia spiritualis subdividitur;
4 alia enim est interior, cum vir religiosus credit habere in se virtutes, quas non habet; vel si quas habet, non à Deo, sed à se putat habere. Et altera est exterior, per quam se exercet in operibus bonis, ac honoretur, & contra utramque scriptum est; *Superbiam nunquam in tuo sensu (ecce interiorem,) aut in tuo Verbo (ecce exteriorem) dominari permittas. Tob. 4. 14.*
5 Superbia gignit filias decem. Prima est Præsumptio, quæ aggreditur res supra vires. 2. Ambitio, quæ appetit dignitates, & honores non

debitos. 3. Vana gloria, quæ nutritur laudibus hominum, & eorum obsequiis. 4. Inobedientia, negans subjectionem Superioribus suis. 5. Jactantia, decantans proprias virtutes. 6. Hypocrysis, simulans sanctimoniam. 7. Contemptio, studens decertare cum proximo. 8. Pertinacia, quæ adhærens suo judicio, non cedit aliorum sententiæ. 9. Discordia, recusans consentire voluntati alienæ. 10. Curiositas, appetens notitias tam circa intelligibilia, quam circa sensibilia; ut plenè Card. Tolet. *lib. 8. à cap. 3. & seg.* ubi Sacri DD. Augustinus, Gregorius, Thomas, & alii. Marcant. in *tuba Sacerd. tract. 1. sect. 6. cum segg.*

Quot mala pariat, quis enarrare poterit? 6 Superbia enim est initium omnis peccati. *Ecc. 10.* & præter supradictas decem filias, seu species iniquitatum, alias plurimas parturit, & inter ceteras Hæresin. & Apostasiam a fide: ut legentes edocet Ecclesiastica Historia, & de Origene, Tertulliano, & Ofio observat P. Steph. Menochius *Stuore part. 6. cap. 8. pag. 19.* Quibus addere possumus Lutherum, & Calvinum.

Quibus autem remediis curetur? Duobus scripsit unus, videlicet cogitare, quid fuerit homo ante nativitatem? & considerare, qualis futurus sit post mortem? nam de utroque tempore fatebitur unà cum Job. *Putredini dixi, Pater meus es, mater mea, & soror mea vernibus.* Job. 17. 14. Unum scripserunt duo; videlicet illud Philosophi, *Nosce teipsum.* Alii notarunt, & sumperunt quinque ex Emin. Card. de Lauræa in 3. *lib. sent. tom 2. disp. 31. art. 4. §. 8.* videlicet memorari; 1. Proprium conceptum. 2. Propriam corruptionem. 3. Incommoda naturalia. 4. Miseras animæ. 5. Vanitatem seculi. Alii in responsis dederunt, ut frequenter, & attentè legantur Exercitium Perfectionis P. Alphonsi Rodriquez *part. 2. tract. 3. per 40. integra capita:* Et P. Ludovic. Granata *part. 2. lib. 2. cap. 4.* Quibus nos addimus 8 meditari viginti quatuor veritates per nos compilatas, & tractatas operibus Spiritualibus P. Juliani Haynovii Societatis Jesu, impressas typis Joannis Pasquati hic Patavii anno 1681.

Hinc notare debemus ob superbiam Luciferum, & Angelos prævaricatores cecidisse de Cælo. Sed diceret aliquis, Quale fuit obiectum, 9 seu formalitas superbiæ Luciferi? Alii ajunt, fuisse propriam pulchritudinem, quam sibi tanquam ultimam finem constituit, contemnendo Deum Creatorem suum. *Elevatum est cor tuum, & dixisti, Deus ego sum. Exod. 28. 2.* Alii, quod prætenderit beatitudinem, non ex gratia Dei, sed ex propriis meritis, ut volebant Pelagiani. S. Thom. 1. *part. quest. 63. art. 3.* Alii, quod voluerit esse similis Deo in autoritate, dominando independenter à Deo omnibus creaturis, ita ut ab omnibus adoraretur tanquam Deus, ut exigit à sagis, strigis, & maleficis; ideo aiebat: *Similis ero Altissimo. Isa. 14. 13.* Alii, quod recusaverit adorare Humanitatem CHRISTI, sibi tunc revelatam, quod innuit Apostolus, inquiens *Et cum iterum introducit Primogenitum in orbem Terræ, dicit: Et adorent eum omnes Angeli Dei. Hebr. 1. 6.* Et hac de causa Lucifer in superbiam elatus præcipitatus fuit in infernum, & odio implacabili persequitur CHRISTUM: & ejus Ecclesiam.

Legat

Legatur Collegium Salmanticense de *Angelis* tract. 7. disp. 10. dub. 2. Mastrius in 2. sent. disp. 3. question. 4. & meus Libellus de Prima Estate Mundi serm. 4. ubi alii DD.

DECISIO CXXXVII.

ARGUMENTUM.

Differitur, Quid sit Avaritia? Quotuplex? Quæ ejus filia? Quæ mala proveniant ex Avaritia? Quibus remediis curanda?

SUMMARIUM.

1. Avaritia quid sit?
2. Quotuplex?
3. Ejus filia, & quot?
4. Avaritia mala ad quatuor genera redacta.
5. Avaritia similis radicibus arborum in tribus.
6. Avaritia vitium occultum, & apud homines incognitum.
7. Avaritia mater omnium iniquitatum.
8. Avaritia difficillime emendatur.
9. Avaritia cur assimilatur Idololatriæ?
10. Avaritiam ad extirpandam remedia octo.
11. Avari difficile salvantur.

Dictum fuit, Avaritiam esse amorem immoderatum habendi. Ex S. Th. 2. 2. quest. 118. art. 1. & ex Cardin. Tolet. lib. 8. cap. 24. num. 1. Vel etiam, esse inordinatum appetitum temporalium. Ex Busemb. lib. 5. de peccatis capit. 3. dub. 2.

Duplicem verò esse Avaritiam notarunt omnes, Unam contra Justitiam, quando quis injustè accipit, vel retinet rem alienam, Alteram, contra Liberalitatem, quando quis ex bonis licitè acquisitis, & sibi superfluis recusat succurrere proximo existenti in extrema, vel etiam in gravi necessitate. Et in utraque specie est culpa mortalis, nisi excuset levitas materiæ, aut defectus plenæ deliberationis. Cardin. Tolet. d. libr. 8. cap. 25. Azor. part. 1. lib. 4. cap. 1. Reginald. lib. 23. cap. 2. num. 26. & Layman. lib. 3. sect. 3. num. 14. in fine.

Quoad Avaritiæ filias, scribentes nostri ad stipulati sunt Divo Gregorio Magno libr. 31. Moral. cap. 31. Divo Thomæ 2. 2. quest. 118. art. 8. & Card. Tolet. de libr. 8. cap. 26. nimirum eas esse septem, videlicet quatenus Avaritia stat in retinendo, Obdurationem cordis, qua Misericordiæ viscera clauduntur pauperibus. Ut verò est in acquirendo, respectu affectus Inquietudinem; nam homo cupidus ditandi semper est mente sollicitus, variisque curis, & anxietatibus distrahitur, at respectu effectus, & operis Violentiam, prout in latronibus; Fallaciam præcipue in contractibus, nudo dolo proximum decipiendo; Perjurium, cum additur juramentum falsum, & utroque modo verbis tantum; & Fraudem, cum res mala exhibetur tanquam bona; & Proditionem, quando Avarus audet offendere personam proximi sui ob lucrum; & de his omnibus Reginaldus dist. libr. 23. cap. 2. num. 28. Cardin. Toletus ubi supra, cap. 26. & segg.

Porro Quæ mala proveniant ex Avaritia? plurimi plurima, & quidem doctè, piè, ac eruditè scripserunt; & ea omnia rediguntur ad tria genera, quæ fundantur in tribus proprie-

tatibus Radicis (siquidem radici ab Apostolo assimilatur hoc Vitium, dicendo, Radix omnium malorum est cupiditas. 1. Timoth. 6.) Et idcirco, quemadmodum Radices arborum sunt occultæ, sunt prolifica, & difficillimè evelluntur; sic Primum genus malorum, ex avaritia resultantium, comprehendit nescientiam, & in intelligentiam hujus Vitii: Secundum genus inferatam habet amplissimam prolem culparum ex Avaritia provenientium: Et Tertium genus amplectitur difficultatem de Avaro faciendi non Avarum.

Primum, magnumque genus iniquitatis est occultatio Avaritiæ, & juxta illud; Frutex peccati radicabitur in illis, & non intelligetur. Ecc. 3. 30. nam pauperes ex avaritia furantur, eamque prætextu necessitatis cooperiunt, non brachiis, sed manibus rapacibus victum querentes. Divites verò fraudant pauperes, cum impostura devastationis, quam hi faciunt in campis tempore fructuum? Mercatores ex avaritia fœnus patrant; at ipsum occultant sub fœnore damni emergentis, & lucri cessantis, periculi exigendi, etsi fidejussorem, vel pignora habeant, & adhuc se Patres pauperum jactant. Venditor inferit fraudem in re, emptor in pecuniis, & uterque malitiam suam vocat industriam. Sapiens enim sibi videtur vir dives. Prov. 28. 11. Ecclesiastici Simonias committunt, easque gratitudines, aut expensarum refectiones nominant. In summa plurimi ad avaritiam moventur in retinendo, in acquirendo vè opes inordinate; & tamen suis excusationibus vitium hoc tutantur, videlicet quilibet debet custodire res suas: Neminem oportet deserere suæ domus providentiam; & ita A minore usque ad majorem omnes Avaritiæ student; & malitia incognita, turpitudine occulta, & tanti flagitii labe, tantis operata prætextibus primum parit, & quidem grave malorum genus.

Secundum autem à secunda radicis proprietate, scilicet proliferatione procedit: Et quodnam est peccatum, quod ex Avaritia non infurgat? Pecunie obediunt omnia. Eccl. 10. 19. ideo Avari pecunias habentes, quamcunque appetunt iniquitatem, assequuntur; & ut, quod cupiunt, assequantur, omnem iniquitatem committunt. Hinc Avaro nihil est scelestius. Eccl. 10. 9. Et de Avaris scriptum, quod erraverint à fide. 1. Timoth. 6. Et in eis dilectio Dei esse non potest, juxta illud, Non potestis servire Deo, & Mammonæ. Matth. 6. 24. Contra reperiuntur in Avaris perjuria in negotiis, blasphemix in ludo, inobservantia dierum festorum, negligentia in filiis benè educandis, violentia in filiabus monachandis, inficitia in mysteriis fidei apprehendendis, odia, lites, fraudes, proditiones, furta, rapinx, usuræ, homicidia. Insuper incestus, stupra, adulteria, fornicationes, & si quæ pejora, imò pessima carnis sunt flagitia, ob abundantiam pecuniæ, superabundant; nec non Superbia, Gula, & qualibet omissionis, ac commissionis peccata; Nihil enim est malorum quod non cupiditas, aut concipiat, aut parturiat, aut nutriat, ut inquit S. Valerianus Homil. 20. de Avar.

Tertium tandem genus malorum ex radice Avaritiæ insurgentium est difficultas emendandi,